

**Stanowisko pełnika europejskiego *Trollius europaeus*
na Pojezierzu Kaszubskim**

W trakcie wycieczek po gminie Somonino (dawny powiat kartuski) w województwie gdańskim natrafiłem na pełnika europejskiego *Trollius europaeus*. Roślinę tę znalazłem w pełni kwitnienia na prywatnych łąkach wsi Goręczyno, Sławki i Somonino. Wzdłuż sieci rowów melioracyjnych i rzeki Raduni, przecinających pas podmokłych i wilgotnych łąk, koszonych 2 do 3 razy w roku i często jesienią spasanych przez krowy, występuje na znacznej powierzchni pełnik europejski, pojedynczo, w skupieniach po kilka egzemplarzy i w większych ilościach. Miejscami na łąkach występują bagna i doły po wydobywym torfie zwane „kulami”. Miąższość warstwy torfu jest różna, od 0,5 do kilku metrów. Miejscowa ludność w nielicznych przypadkach pozyskiwała torf kopiąc doły. Najczęściej zrywano darń, wycinano kostki torfu na głębokość około 1 m. Po zakończeniu prac nakładano darń na dno lub wysiewano nasiona traw, co było możliwe po uregulowaniu rzeki Raduni i zmeliorowaniu łąk i bagien. W ten sposób obniżono poziom łąk o 2 m. Na znacznej części łąk, z których pozyskiwano w ten sposób torf, nie zachowała się pierwotna roślinność i tam zaginął już pełnik lub występuje tylko sporadycznie. Przykładem mogą być łąki między torem kolejowym a rzeką na odcinku od przystanku kolejowego Sławki do drogi Somonino — Goręczyno, gdzie pełnik występuje pojedynczo lub najwyżej po kilka roślin i to zaledwie w trzech miejscach. Inaczej jest po lewej stronie Raduni, od mostu drogowego w dół rzeki, gdzie torf nie był pozyskiwany. W odległości 100—150 m, od mostu na skraju łąk przy polach, roślina ta występuje początkowo pojedynczo, dalej natomiast kępowo i masowo aż do linii Stacja Somonino — zabudowania wsi Goręczyno (Kolonja Goręczyno).

Z innych czynników ograniczających, czy nawet redukujących stan ilościowy pełnika należy wymienić obniżenie 3 lata temu poziomu wody w wyniku kolejnej regulacji z pogłębieniem dna Raduni, oraz przeprowadzenie renowacji rowów melioracyjnych z pogłębieniem do około 80—100 cm. Nie bez wpływu jest wcześniejsze koszenie łąk oraz masowe zbieranie kwiatów przez dzieci i dorosłych dla ozdabiania mieszkań. Oprócz pełnika z roślin bardziej interesujących stwierdzono występowanie storczyka szerokolistnego *Orchis latifolia* i plamistego *O. maculata* oraz firletki poszarpanej *Lychnis flos-cuculi* o białych kwiatach.

Bernard Konca